

V PROCES DIGITALIZACIJE

Ministarstvo spoljne i unutrašnje trgovine i telekomunikacija je 25. oktobra 2013. godine objavilo Pravilnik o utvrđivanju Plana raspodele frekvencija/lokacija za terestričke analogne FM i TV radiodifuzne stanice za teritoriju Republike Srbije. Ovaj pravilnik je napravio drugačiju raspodelu frekvencija koje su ostale upražnjene usled oduzimanja dozvole emiteru *TV Avala* prošle jeseni. Treba napomenuti da je Predlog plana raspodele bio na javnoj raspravi još u martu ove godine, a nije bio usvojen zbog protivljenja RRA, čije je stanovište bilo da pojedine frekvencije, koje su tada predviđene za potrebe proširenja Inicijalne mreže za testiranje digitalnog signala (Aneks 4), pripadaju mreži K5, za koju treba raspisati konkurs u skladu sa članom 49. Zakona o radiodifuziji. Potom je taj konkurs i raspisan, te posle skoro pola godine i neuspešno okončan. Posle dugih natezanja i nejasnoća u pogledu toga koje frekvencije su zaista neophodne za proces digitalizacije, napravljen je svojevrsan kompromis koji se ogleda u tome što se deo frekvencija koje su pripadale *TV Avali* ima koristiti za potrebe proširenja Inicijalne digitalne mreže a deo za potrebe raspisivanja konkursa za nacionalno pokrivanje, o čemu smo pisali u delu ovog izveštaja posvećenog implementaciji Zakona o radiodifuziji. Ovde ćemo samo ponoviti da novi konkurs RRA ima brojne formalne i materijalne nedostatke, a naročito nije jasno da li će frekvencije za predajnike na dvadeset jednoj predajničkoj lokaciji biti dovoljne da novi analogni emiter pokrije 60% stanovništva Republike Srbije, u skladu sa Zakonom o radiodifuziji. Drugi deo priče je posebno interesantan za sam proces digitalizacije. Naime, kako je moguće da se tek sada nalazi kompromisno rešenje, kada je isto moglo da bude urađeno još u martu, a možda čak i u momentu kada je rešenje RRA o oduzimanju dozvole *TV Avali* postalo pravosnažno? Ovo pre svega pokreće pitanje odgovornosti oba regulatorna tela: RRA, jer je insistirala na raspisivanju konkursa za analognu televiziju bez obzira na posledice koje su mogle da nastupe (usporavanje digitalizacije; mogućnost da EU oduzme Srbiji opremu koju je dala kao pomoć na zahtev Srbije, a koju je sama Srbija ostavila da propada u magacinima umesto da je instalira i koristi; onemogućavanje države da ranije prihoduje stavljanjem na aukciju digitalne dividende – dela spektra koji bi se oslobodio digitalizacijom emitovanja, i sl.), ali i Ratel-a, koji je jedini ovlašćen za koordinaciju radio-frekvencijskog spektra i koji je nužno morao da zna do čega sve neracionalno korišćenje spektra može da dovede. S druge strane, bez obzira na neopravdano kašnjenje, donošenjem Plana raspodele otklonjene su regulatorne prepreke za proširenje Inicijalne mreže sa 15 na 35 frekvencija, odnosno lokacija, što će omogućiti da se instalira preostali deo opreme koji je donirala EU, ali još važnije, i omogućiti većem broju građana da primaju digitalni signal posredstvom te mreže. Po procenama iz nadležnog ministarstva, radi se o 75% populacije Srbije. Takođe, ranije procene RATEL-a govore u prilog tome da se proširenjem Inicijalne mreže stvaraju uslovi da se proces prelaska sa analognog na digitalno emitovanje završi do leta sledeće godine, odnosno nekih godinu dana pre roka koji je predvidela Međunarodna unija za telekomunikacije, a koji ističe 17. juna 2015. godine. Treba, međutim, reći da uprkos optimističnim procenama, proces digitalizacije još uvek nije u završnoj fazi.

Pre svega zbog toga što su proširenjem Inicijalne mreže stvoreni (samo) tehnički uslovi da 75% stanovništva bude u mogućnosti da prima digitalni TV signal. To ipak ne znači da će zaista toliki procenat stanovništva digitalni TV signal primati, jer to zavisi od karakteristika TV prijemnika (da li podržavaju DVBT2/MPEG4 standarde), odnosno od toga da li građani poseduju odgovarajuće STB uređaje. Pored toga, čini se da ni emiteri još uvek nisu u potpunosti informisani o njihovim pravima i obavezama u procesu digitalizacije, a posebno da nisu informisani o troškovima primarne (od svojih studija do head-end-ova nove digitalne mreže), a posebno sekundarne distribucije signala (do krajnjih korisnika). Na kraju, ostaje i da se u skladu sa Strategijom prelaska sa analognog na digitalno emitovanje RTV programa izradi još jedan regulatorni dokument – Plan prelaska, koji će precizno definisati rokove i način prelaska u svakom od 12 regiona – alotmenta. Tek kada se svi ovi preduslovi ostvare moći će da se da konkretnija procena da li će se digitalizacija okončati u rokovima koje su najavili predstavnici države.